

Krallık'la ticaret kesintisiz sürecek

TÜRKİYE ile Birleşik Krallık arasında Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması dolayısıyla dün tören düzenlendi. Törene, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve Birleşik Krallık Uluslararası Ticaret Bakanı Liz Truss video konferans yöntemiyle katıldı. Birleşik Krallık'la ticaretin kesintisiz sürmesi iş dünyasınca olumlu karşılandı. **6'da**

Krallık ile ticaretimizde yeni sayfa resmen açıldı

EKONOMİ SERVİSİ

TÜRKİYE ile Birleşik Krallık arasında Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalanması dolayısıyla dün bir tören düzenlendi. Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve Birleşik Krallık Uluslararası Ticaret Bakanı Liz Truss'ın video konferans yöntemiyle katıldığı toplantıda karşılıklı imzalar atıldı.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, STA ile Gümrük Birliği'nin 25 yıl boyunca getirdiği kazanımları korurken, Birleşik Krallık ile ilişkileri daha da derinleştirme yönünde ilk adımı atıklarını bildirdi.

STA sayesinde, ikili ticaretin etkin ve sorunsuz bir şekilde devam edeceğini söyleyen Pekcan, "Bu anlaşma, önümüzdeki dönemde Türkiye ve Birleşik Krallık arasındaki ticaretimizin gelişiminin en büyük teminatı olacak. Firmalarımızın rekabetçi olduğumuz sektörlerde İngiltere'ye kolay ve sorunsuz bir biçimde ihracat yapabilmelerini garanti altına alacaktır" diye konuştu.

GENİŞLETME İÇİN HAZIRLIK YAPILIYOR

Birleşik Krallık Uluslararası Ticaret Bakanı Liz Truss ise, Türkiye ve Birleşik Krallık arasında serbest ticaret anlaşmasının imzalanmasıyla iki ülke arasındaki iş birliğinde yeni bir sayfanın açıldığını söyledi. Bakan Truss, "Bugün Türkiye ile Birleşik Krallık dünyanın karşılaştığı zorlu koşullar karşısında bir araya gelmektedir" ifadelerini kullandı. "Biz özellikle hizmetleri de kapsayacak çok daha iddialı genişletilmiş bir anlaşma yolunda hazırlık yapıyoruz" diyen Truss, "Bu anlamda hem ürünlerden, araçlardan, diğer sektörlere kadar iki ticaret ülkesi olarak çok daha hızlı bir şekilde hizmetler alanında da, teknoloji ticaretinde de büyük ivmeler kazabileceğimize inanıyorum" görüşünü dile getirdi. Birleşik Krallık tüketicileri için Türkiye'de üretilmiş olan beyaz eşyalar da dahil, kaliteli ürünleri al-

Bakan Pekcan, Birleşik Krallık ile yapılan STA ile 25 yıllık birikim korunurken ticari ilişkilerin derinleştirilmesi yönünde ilk adımın atıldığını söyledi. İngiliz Bakan Truss da yeni bir sayfanın açıldığını işaret etti. Anlaşma iş dünyasınca olumlu karşılandı

malarının mümkün olacağını ifade eden Bakan Truss, "Bunun dışında tarım ürünlerinde de tüketicilerin düzgün fiyatlar ile düzgün ürünleri alması konusunda da büyük katkı sağlayacaktır" dedi.

GÜLLE: ANLAŞMAYI, YENİ REKORLARLA TAÇLANDIRACAĞIZ

Birleşik Krallık ile ülkemiz arasında imzalanan anlaşmaya ilişkin sosyal medya hesaplarından açıklama yapan iş dünyası örgütlerinin başkanları Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'a teşekkür ettikten sonra şu mesajları verdiler:

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu: Türkiye ile Birleşik Krallık arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması ülkemize hayırlı olsun.

TİM Başkanı İsmail Güllü: Türkiye ve Birleşik Krallık arasında imzalanan serbest ticaret anlaşması ile ihracatımızdaki muhtemel engellerin önüne geçilmiştir. Serbest ticaret anlaşmasının iki yıl içinde daha kapsamlı düzenlemeleri içerecek şekilde tekrar görüşülecek olması ayrıca önemli! Yeni dönemde ihracat ailesi olarak bizler de Birleşik Krallık'a ihracatta yeni rekorlarla bu anlaşmayı taçlandıracağız!

DEİK Başkanı Nail Olpak: Birleşik Krallık,

en büyük üçüncü ticaret ortağımız, düzenli olarak dış ticaret fazlası verdiğimiz ve ülkemizdeki en önemli yatırımcı ülkelerden biri konumunda. Tarımın dahil edildiği anlaşmanın, özellikle Brexit sonrası ticari ilişkilerimizi korumamız ve sonrasında da ticaret hacmimizi önümüzdeki yıllarda arttırmamız yolunda zemin oluşturacağına inanıyoruz.

TÜSİAD Başkanı Simone Kaslowski: Birleşik Krallık ile ticaret ilişkilerimizi karşılıklı değer yaratacak yeni bir çerçeveye oturtan STA'nın imzalanmasından memnuniyet duyduk. Kazan-kazan temelinde ilişkilerimizin her yönüyle derinleştirileceği yeni bir döneme giriyoruz, her iki ülke için hayırlı olmasını dileriz.

YASED: YENİ YATIRIMLARI BERABERİNDE GETİRECEK

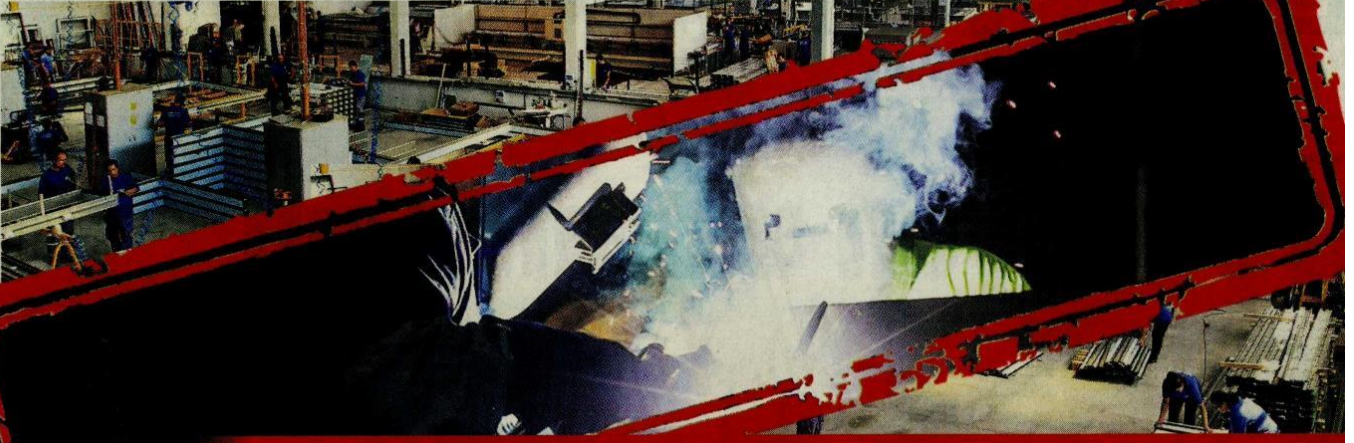
YASED Başkanı Ayşem Sargın: Pandemi'nin etkisini çok yoğun yaşadığımız 2020 yılının ilk 10 ayında İngiltere'ye yaklaşık 10 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdik. Anlaşmasız Brexit olması halinde bundan en çok etkilenecek ülkelerden biri olarak Türkiye'nin İngiltere ile ikili dış ticaretinin 2,4 milyar dolara kadar olumsuz etkilenmesi riski ile karşı karşıyaydık. Bu STA'nın sadece ihracatçılarımızın kazanımı

anlamına gelmediğine aynı zamanda ticaret-yatırım ilişkisi göz önünde bulundurulduğunda kısa vadede değişen ve bölgeselleşen küresel tedarik zincirlerine entegrasyonu, orta ve uzun vadede de yeni yatırımların beraberinde getireceğine inanıyoruz.

İSO Başkanı Erdal Bahçivan: Brexit'in ardından Türkiye ve İngiltere arasındaki ticaret rejiminin yeniden belirlenmesi için imzalanan STA, ikili ticaretin etkin ve sorunsuz bir şekilde devam etmesi açısından çok önemliydi.

ASKON Başkanı Orhan Aydın: Türkiye ile İngiltere arasında serbest Ticaret Anlaşması ile Brexit sonrası yeni bir döneme başlanmıştır. Bu anlaşma ile yüzde 75'lik vergi yükü ile 2,4 milyar dolara varan bir zarar ortadan kaldırılmış oldu

OSD Haydar Yenigün: Otomotiv sektörü Birleşik Krallık ile Türkiye arasındaki toplam ticaret hacminin yüzde 16'sını oluşturmaktadır. Anlaşma sektörümüz için adeta bir yeni yıl hediyesi oldu. Anlaşmasız ayrılık durumu, otomotiv ihracatımızda yıllık yaklaşık 50 bin adetlik azalma ve tedarik sanayi ihracatımızda 150 milyon dolar kayıp yaratabilirdi. Bunun sonucunda da yaklaşık dört bin kişilik istihdam kaybına neden olacak kadar yıkıcı etkiler doğurabilirdi.

HAMMADDE KRİZİNDE BAKANLIK DEVREDE

İSO YENİ YILDA
TARAFLARI
BİR ARAYA
GETİRİYOR

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)

Meclis'in aralık ayı olağan toplantısına da bu konu damga vurdu. İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Dünyada tedbir paketleri adıyla piyasaya sürülen kaynaklar, hammadde fiyatlarında fırsatçılık yaparak spekülative ve ölçsüz kazançların ortaya çıkmasına yol açıyor" diyerek sıkıntının uluslararası boyutuna dikkat çekti. İSO Meclisi, hem üreticileri hem de onlara hammadde tedarik eden dev firmaları bir araya getirecek toplantılar organize etmeye karar verdi. İlk toplantı ise ocak ayının ilk yarısında demir-çelik firmalarıyla üretiminde hammadde olarak bu ürünü kullanan firmalarla yapılacak. SABAH'ın edindiği bilgiye göre fiyat artışları yüzde 100'e ulaşan bu sektörde firmalar bir araya getirilerek sorunun diyalog yoluyla çözümüne katkı sunulmak isteniyor. İSO Metal Yapı ve Yapı Parçaları Sanayii Meclis Üyesi Kemal Akar, "Sanayide tedarik sıkıntısı had safhaya ulaştı. Toplantının iki taraf için de faydalı olacağına inanıyorum. Herkes eteğindeki taşları dökerek sorunun çözümüne katkı sunacak. Birbirimizi suçlayarak bir yere varamayız, bu soruna bir an önce çözüm bulmamız şart" değerlendirmesinde bulundu.

Kemal Akar

Üretimde yaşanan hammadde sıkıntısında Sanayi Bakanlığı devreye girdi. Bakan Yardımcısı Hasan Büyükdede, "Tedarikçi firmalarla birer birer görüşüyoruz. Satışta önceliği iç piyasaya vermelerini söylüyoruz. Tedbir paketlerimiz hazır" dedi.

Pandemiye rağmen sanayide hızla dönen çarkların yavaşlamasına neden olan hammadde sıkıntısı devam ediyor. Türkiye'nin önde gelen sanayicilerinin hammadde bulamadığı için siparişlerini vaktinde teslim edememe tehlikesiyle karşı karşıya kalması üzerine Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı devreye girdi.

Sanayicinin sorununun farkında olduklarını ve bir an önce çözmek için yoğun bir çaba gösterdiklerini söyleyen Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Hasan Büyükdede, "Tüm dünyada pandemi kaynaklı yaşanan bu sorun ülkemizde de maalesef üretime olumsuz yansıyor. Biz bakanlık olarak sürecin yakın takipçisiyiz. Ülkemizin önde gelen üretici firmalarıyla birer birer görüşüyoruz. Onlara sanayicilerimizin yaşadığı sıkıntıları anlatıyoruz. Satışlarda önceliği iç piyasaya

vermeleri gerektiğini tavsiye olarak söylüyoruz. Karşılıklı iyi niyet çerçevesinde bu sorunun çözümüne katkı sunuyoruz. Pandeminin seyrine bağlı üç-dört aylık geçiş sürecinde bu sorunun da çözüme kavuşacağını düşünüyoruz" diye konuştu.

TEDBİR PAKETLERİ HAZIR

Sanayide son dönemde baş gösteren sıkıntı en çok üretimlerinde hammadde olarak demir-çelik kullanan firmaları olumsuz etkiliyor. Sektörün bir diğer sıkıntısı ise fiyatların aşırı yükselmesi. Global piyasalarda bu kategoride ciddi fiyat artışları yaşandığını ifade eden Bakan Yardımcısı Hasan Büyükdede, şunları kaydetti: "Maalesef bu ürünün üretiminde kullanılan hammadde ve hurdada ithalatçı konumunda olduğumuz için küresel piyasalarda yaşanan dalgalanmalardan olumsuz etkileniyoruz."

Feride CEM
EKONOMİ

Pandeminin getirdiği ekstra yükler var, finansman maliyetleri arttı. Ben de bir sanayici olarak yaşanan sıkıntıları bizzat biliyorum. Konu ile ilgili tedbir paketlerimiz hazır. Bu kapsamda üretimin aksamadan sürmesi için bakanlık olarak sürecin yakın takipçisi olacağız."

4 SEKTÖR ÖNE ÇIKIYOR

Hammadde sıkıntısının en fazla etkilediği sektörleri demir-çelik, plastik, ilaç ve sağlık gereçleri olarak sıralayan Bakan Yardımcısı Büyükdede, süreçle ilgili tüm taraflarla yakın temasta olduklarını anlattı. İki tarafın da çözüm için uğraştığını anlatan Büyükdede, "Hatta söz konusu sektörlerdeki firmaların oluşturduğu birlikler de bizimle irtibatla. Üreticimizin mağduriyetini gidermek için herkes üzerine düşeni yapmaya çalışıyor" diye konuştu.

2021 Üretimde anti-kovid dönemi olacak

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekib Avdagic, yapılacak aşılama çalışmalarıyla Türkiye'ye siparişlerin artacağını belirterek, "Virüs nasıl mutasyona uğruyorsa, biz de iş yapış şeklinizi değiştireceğiz. Üretimde anti-kovid uygulamaları yapılacak. 2021 güçlü ihracat yılı olacaktır" dedi

**İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882**

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagic, 2021 kurulumunun üretim ve ihracatta anti-Kovid olacağını belirterek, "Virüs nasıl mutasyona uğruyorsa, 2021'de biz de iş yapış şeklinizi aynı hızla değiştireceğiz. Yeni dünyada güçlü pozisyon alacağız" dedi. Kovid-19'a karşı etkili bir aşının 2021'de dünyaya yaygın şekilde kullanılacağına dair açıklamaların geldiğini söyleyen Avdagic, "Önümüzdeki günlerde aşı bir tür ekonomik göstere muamelesi görecektir. Yeterli ölçüde aşılarla ile virüs endişesinin geride kalmasıyla Türkiye'ye siparişler de artacaktır. Ne var ki aşı ile birden normal hayata dönmemiz de hiç kolay olmayacak. Hem virüsün en yakınına kadar seküldürülmüş hem de insanı kapsayacak yeni tedbirler konuşacağımız dönüm noktası bir yıl bizi bekliyor. 2021'de virüsün yok olmasını temenni etmekten çok kontrol altında olmasını beklemek daha doğru bir bakış olabilir. İş dünyası olarak A ve B planlarını birlikte göz önünde tutuyoruz" diye konuştu.

GÜÇLÜ POZİSYON ALACAĞIZ

İş dünyası olarak 2021'de umutları tek başına aşıya bağlamadıklarını anlatan Avdagic, "Virüs nasıl mutasyona uğruyorsa, 2021'de biz de iş yapış şeklinizi aynı hızla değiştireceğiz. Yeni dünyada güçlü pozisyon alacağız. Yeni yılda yolumuzun maskesizleştiğini ümit ediyoruz. Çünkü Kovid-19, Kovid-21 olarak kendini

hissettirmeye devam edecek. Virüs hayatımızı zaten değiştirdi, ama daha da değiştireceği muhtemeldir. Kovid-19 aşısı pandemiyi somunun sadece başlangıcı olacak" şeklinde konuştu.

Pandemi sürecinin üretimden pazarlamaya değin, geniş ölçekte dijital çağa en hızlı şekilde uyum sağlayanların, açık ara öne geçeceğini gösterdiğini söyleyen Avdagic, "Geliştireceğimiz yeni teknolojik ürün ve hizmetlerin önemli gelişmelerin başlatıcısı olacağına inanıyoruz. Türkiye için doğru bir strateji ile pandemi dönemi sürecine dönüştürülebilir. Üretim kompozisyonunda Türkiye öne çıkarken 2021 ülkemiz için güçlü ihracat yılı olacaktır, olmalıdır. Bu yüzden reel sektör ve hükümet olarak odaklanmamız gereken tek konu, milli üretim ve ihracattır. Bilhassa sınır aşan elektronik ticaret alanında büyük potansiyel görüyoruz, Türkiye'ye ciddi bir gelir sağlayabileceğini öngörüyoruz" diye konuştu.

AKTİF ROL OYNAMAYA DEVAM

2021'de iş dünyasının yakından izleyeceği konuların yoğun olacağını söyleyen Avdagic, şöyle konuştu: "İstanbul Ticaret Odası olarak 2021'de ekonomik politikaların oluşumunda ve reel sektörde uyum içinde uygulanmasında aktif rol oynamaya devam edeceğiz. Bu bağlamda Kovid-19'un etkilerini ilk atılan ülkelerden biri olmak için her birliğimizle çalışacağız. Bu konuda Türkiye'deki 3 işletmeden 1'ini birini temsil eden İTO olarak üyelerimi-

zi koordine edeceğiz. Bir diğer konu ise ekonominin iyi işlenmesi için Cumhurbaşkanı'nın işaret ettiği hukuk ve diğer alanlarda reformların hız verilmesine iş dünyası olarak katkıda bulunmayı hedefliyoruz.

Türkiye potansiyel enerjisini kinetik enerjiye dönüştürecek bir ortama sahiptir. Güçlü ekonomi, sadece yer altı ya da yer üstü zenginliklere sahip olmakla olmaz. Katma değer üretmekle mümkün hale geliyor. Bu konuda son dönemde atılan olumlu adımlar daha da ileriye taşınması gerekiyor. Böylece binlerce kilogram ürünü satıp karşılığında sadece bir teknolojik ürünü almak 'gelenek' tarife karsacak. Biz Türk iş dünyasının en büyük odası olarak bu konularda üzerimize düşeni yapmaya çalışıyoruz. Bizim hep birlikte tüm yurtta inovasyon rüzgarı estirmemiz lazım. Bütün gelişmiş ülkeler, bunu devletin desteği ve özel sektörün liderliğinde yaptı. Biz de bunu başarabiliriz. Yeter ki gayret edelim. 2021 bu yönde pandemiye rağmen umutlarla dolu olduğumuz, büyük hedeflerden vazgeçmediğimiz ve karlılıkları ilerlettiğimiz bir yıl olmalı."

Yeni yıla zorlu koşullarda gireceğiz

2020 yılına büyük umutlarla başladıklarını belirten Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurgün Özdebir, Kovid-19'un işe yılın ilk çeyreğinden sonra tüm dünya'da sosyal ve ekonomik hayatı durma noktasına getirdiğini aktardı. Pandemi'nin etkilerinin süreceği olması nedeniyle Türkiye ekonomisinin 2021 yılına zorlu koşullar içerisinde açılmaya başlayacağını söyledi. "2020'nin üçüncü çeyreği ile birlikte ekonomimiz yeniden pozitif büyüme trendine girdi ancak büyüme dinamiklerinin ne olduğu ve ne olması gerektiği iyi irdelenmelidir. Son çeyrekte kredi genişlemesine bağlı

olarak ortaya çıkan büyümenin, kur çöküşü öncesi ekonomik kırılmalara neden olacak bir büyüme tercihi olduğu umutlanmamalıdır" dedi.

SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME

2020 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 6,7'lik büyümeyi gördüklerini ifade eden Özdebir, "Finans ve sigorta sektöründeki yüzde 41,1'lik artıştan anlaşılacağı gibi, 3. çeyrekteki kredi genişlemesinin büyümenin ivmelenmesinde önemli katkı sağladığı görülüyor. Ancak, bundan sonraki süreçte önemli olan büyümenin sürdürülebilir olmasıdır" diye konuştu.

Aşı 2021 için umut veriyor

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, virüs nedeniyle 2020'de bütün dengelerin altüst olduğunu belirterek, yeni yılla birlikte başlayacak olan aşılama çalışmalarının umutları yeşerttiğini söyledi. 2021 için temkinli bir iyimserlik içinde olduklarını söyleyen Bahçivan, "Şokun ilk etkilerini mayısta, nisanda belli bir boyutta atlattıktan sonra yılın ikinci yarısına biraz daha umutla girdik. Gururla söyleyelim ki herhalde sanayi sektörü, pandemiyin en ağır olduğu günlerde dahi almış olduğu çöküntüyle, üretimini en küçük düzeyine kadar aksettirmeyerek sürdürdü" dedi. Pandemiyle ilgili 2020'nin son günlerinde gelen aşı haberlerinin umutları artırdığını söyleyen Bahçivan, şöyle konuştu: "Aşı ile ilgili ar-çı ardına gelen ve tüm dünyayı

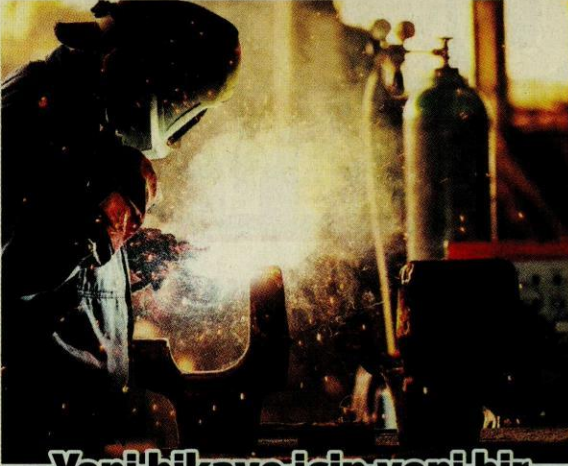
umutlandıran olumlu haberlerle hepimiz gerçekten sağlıklı günlerin yakını olduğuna inanmaya başladık. Fakat Kovid-19 hakkında gelen son haberler, bu konudaki iyimserliğimizi biraz daha ertelememize yol açabilir. İlk olarak İngiltere'de saptanan ve eskisine kıyasla daha hızlı bulaştığı açıklanan yeni tür koronavirüsüne karşı Dünya Sağlık Örgütü'nden gelen uyarı, bu açıdan çok önemli. Umarız ki bu yeni gelişme, tıpkı Kovid-19 gibi bütün dünyayı yeniden kasıp kavuracak bir dalgaaya dönüşmez. Aksi halde bütün dünya gibi bizler de 2021 yılına ilişkin olumlu beklentilerimizi yeniden gözden geçirmek zorunda kalacağız. Şu anda bütün yeni gelişmelere karşın temkinli iyimserliğimizi koruduğumuza ifade etmek istiyorum."

İSO BAŞKANI BAHÇIVAN, SANAYİCİNİN EN BÜYÜK STRESİNİN FİNANSMAN MALİYETİ OLDUĞUNU İFADE ETTİ

SANAYİCİ, DÜNYADA EN PAHALI PARAYI KULLANIYOR

2021'de ekonomide en önemli konunun finansal istikrar olduğunu söyleyen İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Finansal istikrarı adeta vücuda giren kanın kalitesi gibi görüyoruz" dedi.

Yeni hikaye için yeni bir yatırım dönemi gerekiyor

"TÜRKİYE'nin pandemi-nin bitimiyle birlikte yeni bir büyüme modeli konusunda çok daha güçlü ve stratejik bir karar vermesi gerekiyor. Türkiye'nin artık dengeli, sürdürülebilir, nitelikli ve sanayinin payının güçlü olduğu bir büyüme modeli-

ne ihtiyacı var. Yatırımsız bir dönem geçirdik. Yani sanayinin artık ne teknolojisi ne de elindeki kapasite bizi bir üst lige çıkarabilme imkânına sahip değil. Bizim yeni bir yatırım dönemine ihtiyacımız var, gelecek adına yeni bir hikâye yazabilmek için."

Koronavirüs 2020'de ekonomideki tüm dengeleri değiştirdi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, yeni yılın ilk ayları değil ama bahar sonrasına dair umut ışığı gördüğünü söyleyerek "2020'yi belli ki sıfır, eksi-artı arasında bir yerde bir büyümeyle kapatacağız" dedi. Bahçivan, 2021'in daha iyi bir yıl olarak geçmesi için **sanayicilerin** beklentilerini anlattı.

TEMKİNLİ İYİMSER

■ 2021 için Türkiye ekonomisinde nasıl bir tablo bekliyorsunuz?

2021'in en önemli sorusu pandeminin süreci. Şu anda bütün yeni gelişmelere karşın temkinli iyimserliğimizi koruduğumuzu ifade etmek istiyorum. Tabii, ülkemiz için yeni bir ekonomik yönetim başladı. Tedbirlerin diyalog yoluyla alınabileceğini geçmişte gördük. Yine karşılıklı diyaloglarla ve karşılıklı iletişimle temel konularda mümkün olduğu kadar dinamik bir takım aksiyonlar alınabildiği takdirde ve pandeminin hayatımızdan adım adım çıkmasıyla beraber 2021'in ilk dönemleri olmasa dahi bahar sonrasında ben tekrar umut ışığının yanabi-

Özlem Ermiş BEYHAN

leceği düşüncesindeyim. Tedbirli bir iyimserliği korumamız gerekiyor. ■ 2021 için size göre ekonomide en kritik konu ne olacak?

En önemli konu finansman olacak. Çünkü maalesef finansal istikrarın son aylarda bozulduğunu gördük. Adeta vücuda giren kanın kalitesi ve değeri gibi görüyoruz finansal istikrar. Bunun şu anda tartışamayacağımız muhtelif nedenleri var ama bu bozulan finansal istikrar, şu anda **sanayiciler** açısından tabii oldukça negatif bir sürece girmiş vaziyette. Başta faizler ve piyasadaki **sanayiye** akan para noktasında dünya rekabetinde rakiplerimizle aramızda bizi çok zorlayan bir mesafe açılmış durumda. Şu anda kullandığımız paranın maliyetine baktığımızda; herhalde dünyadaki en pahalı ülkelerden biriyiz. Dolayısıyla 2021'in en azından önemli bir dönemde yüksek finansman maliyetlerinin ve daralan finans kaynaklarının Türk **sanayicisinin** hem mevcut işletmelerin döndürülmesi hem de bizi bekleyen yeni yatırımların oluşturulabilmesi açısından en önemli stres kaynaklarından birisi olacağını düşünüyorum.

Erdal Bahçivan

KDV üretim vergisine dönüştü, reform şart

"TÜRKİYE'nin kaynak problemi yoktur, Türkiye'nin kaynakları doğru kullanma problemi vardır. **Sanayi** açısından benim en önemli gördüğüm bir başka konu da ki eğer bir reform yapacaksak belki önce oradan başlamamız lazım; KDV reformu. Uzun yıllardan beri hayatımızda olan ama

giderek bir üretim vergisine dönüşen KDV'nin de artık mevcut bu olumsuzluk teşkil eden halinden güçlü bir reformla dönüştürülmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda zaten bir rapor hazırlığı içindeyiz. Onu da önümüzdeki haftalarda yine Hazine ve Maliye Bakanlığı ile paylaşacağız."

SABAH gazetesinin,
35. Yıldönümünü kutluyor, ekonomi ve sanayi
dünyamıza yönelik haberleriyle daha nice yıllar
yayın hayatına devam etmesini diliyoruz.

Nice yıllara SABAH

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

www.ttmagazin.com
Kasım - Aralık - Sayı 98

SEKTÖRDEN

İSO Meclisi'nde
“Türkiye'nin Otomobili ve
Sanayimiz” konuşuldu

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) kasım ayı Meclis toplantısı, 25 Kasım 2020 tarihinde video konferans yöntemiyle yapıldı. İSO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay'ın başkanlığında yapılan İSO Meclisi'nin ana gündem maddesi “Türkiye'nin Otomobili Girişimi'nin Teknoloji, Ar-Ge ve Tasarım Açısından Sanayimiz ve Ekonomimiz İçin Önemi” oldu. İSO Meclisi'nin konuşu Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu (TOGG) CEO'su Gürcan Karakaş'tı. Karakaş, TOGG ile ilgili ayrıntılı bir sunum yaparak, sanayicilerden gelen çok sayıda soruyu yanıtladı.

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, kasım ayı Meclis toplantısında yaptığı konuşmada Türkiye'nin yerli otomobil projesi TOGG'un stratejik önemde olduğunu vurgulayarak “TOGG, yerli otomobil üretmekten daha fazlasıdır. Türkiye'nin teknolojik birikimine katkı yapacaktır. İSO olarak yerli teknoloji üretimini destekleme noktasında TOGG için üzerimize düşen göreve hazırız” dedi.

TOGG CEO'su Karakaş ise **İSO** Meclisi'ndeki konuşmasında “Sıfırdan kurulan bir şirket olarak yüzde 51 oranında yerlilik ile üretime başlamayı, üç yıl sonra da yüzde 68 yerlilik oranını yakalayarak Türkiye'nin en yerli otomobili olmayı hedefliyoruz” şeklinde konuştu.

İSO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay Kasım ayı Meclis toplantısı **İSO** Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay tarafından açıldı. Okyay özetle şunları söyledi: “TOGG girişimi, teknoloji transferi içeren, katma değer yaratan, yan **sanayiyi** de değiştirip dönüştüren ve ortak iş yapma kültürünü güçlendiren bir proje olarak lanse edildiği için otomotiv **sanayimiz** için bir dönüşümün simgesi olarak konumlandırıldı. Temennimiz, çıktığı bu yolda başarılı olur. Nitekim Cumhurbaşkanı Erdoğan da geçen hafta Türkiye'nin yeni reform dönemine girme ihtiyacını tarif ederken, ‘Vites artırmak yetmez, arabayı değiştirmeliyiz’ dedi. Uzun süredir reform gündeminden koptuğumuz, dış politikada pozitif gündemden uzaklaştığımızı, nitelikli

üretim ekonomisine geçiş bir türlü planlayamadığımızı ve neticede patinaj yaptığımızı konuşuyor, tartışıyoruz. Bu saptamaları siyasetten bağımsız olarak, ülke gerçeğinin altını çizmek için yapıyorum. Elbette bu patinajda kendi iç meselelerimiz kadar küresel konjonktürden salınma kadar pek çok sebebi de var. Ama Asya-Pasifik STA'sı gibi kümeleşmelerin hızlandığı, küresel tedarik zincirlerinin kısalmaya başladığı bu geçiş döneminde böyle bir iç görünümün gereklerini yerine getirmeye gerçekten çok ihtiyacımız var. İnanın Türkiye'nin potansiyeli doğru adımları atabilirsek az önce söylediğim iklimi oluşturabilirsek çekim merkezi haline gelmek için değişim ve dönüşümü gerçekleştirmemiz halinde çok yüksek.” Meclis Başkanı Okyay açış konuşmasının ardından, **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'a Meclis konuşmasını yapmak üzere söz verdi.

Otomobiller de bir yaşam alanına dönüşecek

İSO Başkanı Bahçivan konuşmasına, dünyanın hız kesmeden teknoloji alanında baş döndürücü gelişmeler sergilemeye devam ettiğini söyleyerek başladı. Bahçivan, hemen hemen her sektörde yaşanan köklü dönüşümün belki de en şiddetlisinin otomobil endüstrisinde yaşandığını dile getirdi. Yaşanan değişikliğin büyüklüğüne işaret eden Bahçivan, otomotiv endüstrinin gelecek 5-10 yıl içinde yapacağı yeniliklerin, geçtiğimiz 50 yılda ortaya koyduğu ilerlemelerden çok daha büyük boyutta olacağını tahmin ettiklerini aktardı.

www.ttmagazin.com
Kasım - Aralık - Sayı 98

SEKTÖRDEN

Bu büyük dönüşümde; otonom sürüş ve elektrikli araçların başı çektiğini ve her geçen gün gelişen yeni iletişim teknolojileriyle birlikte, otomobillerin adeta çevresiyle iletişime geçen akıllı bilgisayarlar dönüşümüne değinen Bahçıvan, internetin otomobilde değil, otomobilin kendisinin internette olduğu bir dünyadan bahsettiklerini dile getirdi. Şehirlerin, evlerin ve fabrikaların akıllandıkça otomobillerin bir yaşam alanına dönüştüğünü belirten Bahçıvan, kelimenin tam anlamıyla her şeyin iç içe girdiği, her şeyin bağlantılı olduğu bir döneme adım adım yaklaştıklarını anlattı.

Çevreye önem veren anlayışın otomotiv dünyasında da öncelikli bir konu haline geldiğine işaret eden Bahçıvan, fosil yakıtlı arabaların çevreye olumsuz etkilerinin, fosil yakıtların belli süre sonra azalacak olmasının ve petrol fiyatlarının çok fazla dalgalanmasının elektrikli arabalar ile ilgili gelişmeleri hızlandırdığını ifade eden Bahçıvan, ayrıca elektrikli araba fiyatlarının düşmesinin ve yeterli şarj altyapısının oluşturulmasının bu araçların sayılarını artıran başka bir neden olduğundan bahsetti.

Elektrikli otomobillerin yaygınlaşması hız kazanacak

Bahçıvan, yakın gelecekte benzinli ve dizel araç kullanımını yasaklayacağını açıklayan İngiltere, Almanya, Norveç ve Fransa gibi ülkeleri dünyanın en büyük otomobil pazarı olan Çin'in de takip etmesiyle, elektrikli otomobillerin yaygınlaşmasının hız kazanacağını vurguladı.

Sürdürülebilir Yeşil Ekonomi'ye uyum konusunda otomotiv sektörünün çok köklü adımlar attığını aktaran Bahçıvan, rekabet üstünlüğü yarışında olan otomotiv firmalarının ve otomotiv üretiminde yukarı tırmanmayı hedefleyen ülkelerin; öncelikle atması gereken adımın endüstrideki trendleri yakalayabilen tasarım ve AR-GE alanındaki faaliyetlerini daha da güçlendirmek olması gerektiğine işaret etti.

Küresel otomotiv sektörünün yapısal değişimine ayak uyduracak

Bahçıvan, bu bilinçle, küresel otomotiv sektöründe rollerin yeniden tanımlandığı

böylesi bir dönemde, yerli otomobil markasını hayata geçirmek için ülke olarak düğmeye bastıklarını hatırlattı. Bahçıvan, "Üst çatı kuruluşumuz **TOBB**'unda maddi ve manevi olarak sahiplendiği Yerli Otomobil Projesi TOGG'u, biz **sanayiciler** de stratejik öneme sahip projelerden biri olarak değerlendiriyoruz. Türkiye'nin otomobilinin, küresel otomotiv sektörünün beklenen yapısal değişimine ayak uyduracağına yürekten inanıyoruz" dedi.

Türkiye'nin Otomobili Girişimi'nin otomotiv **sanayisini** gelişmesi yolunda önemli bir kilometre taşı olduğuna inandıklarını belirten Bahçıvan, bu projede yerli tedarikçiler ile çalışmanın hem sürdürülebilir bir tedarik zinciri kurmak hem de yerli katma değeri artırmak noktasında büyük önem arz ettiğinin altını çizdi.

"Katma değer yaratma zamanı geldi"

Otomotiv sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin yıllar içerisinde dünya markaları ile çalışarak önemli tecrübeler ve büyük gelişmeler kaydederek sektörü yüzde 75 yerlilik seviyesine getirdiğini belirten Bahçıvan, şimdi bu önemli gelişme ve tecrübeleri, "Türkiye'nin Otomobili" ile buluşturma ve Türkiye için katma değer yaratma zamanı geldiğini söyledi.

Bahçıvan şöyle devam etti: "Türkiye'nin Otomobili projesindeki teknoloji birikimlerini diğer pek çok sektörde de önünü açacak, aynı zamanda ateşleyicisi olacaktır. Teknoloji üreten, teknoloji ihraç eden bir Türkiye yaratma yolculuğunda da önemli bir kilometre taşı olacaktır. Şunu önemle vurgulamak isterim ki, "Türkiye'nin Otomobili" projesi yerli araba üretmekten daha fazlasıdır. Bu çerçevede, **İstanbul Sanayi Odası** olarak her zaman yerli teknoloji üretimini desteklemeye önem verdik, vermeye de devam edeceğiz. İşte bu anlayış eşliğinde, Türkiye'nin Otomobili Projesi sürecinde üzerimize düşen görevi yerine getirmeye hazırız. Bugünkü toplantımızın bu yönde atılmış önemli bir adım olduğuna yürekten inanıyorum."

TOGG CEO'su Gürcan Karakaş:
Otomobilde oyunun kuralları değişecek!
Meclis toplantısına konuk olan ve

ISO Meclis Üyelerine bir konuşma yapan TOGG CEO'su Gürcan Karakaş sözlerine "**TOBB** olmasaydı bu proje olmazdı" diyerek başladı. Megatrendlerin akıllı yaşam alanlarını etkilediğini belirten Karakaş, teknolojiye elektrikli araçlar, birbiri ile bağlantılı araçlar ve otonom araçların öne çıktığını söyledi. Sosyal alanda akıllı ve akıllı şehir ve yaşam alanları, paylaşım ekonomisi ve çevre bilinci konularının yükseldiğini ve düzenleyici kurumların da buna eklendiğini ifade etti. Otomobilde oyunun kurallarının değişeceğini belirten Karakaş, müşteri beklentilerinin de değiştiğini ve otomobilin akıllı bir cihaza dönüştüğünü kaydetti. Karakaş, telefondaki dönüşümün otomotivde de yaşandığını anlattı.

Fikri ve sınavi mülkiyeti yüzde 100 Türkiye'ye ait

Klasik otomotiv endüstrisinin değişim sağlayamazsa 2035'ten sonra yaşama şansı olmadığını belirten Karakaş, yeni otomobillerin özelliğinin bağlantılı, kullanıcı odaklı, paylaşımlı, otonom, empatik, akıllı ve elektrikli olduğunu ekledi. İki önemli hedefleri olduğunu dile getiren Karakaş, bunların birincisinin fikri ve sınavi mülkiyeti yüzde 100 Türkiye'ye ait küresel bir marka ortaya çıkarmak ve ikincisinin ise Türk mobilite ekosisteminin çekirdeğini oluşturmak olduğunu açıkladı. Aracı tasarlarken dahi 5-10 yıl sonra gündeme gelebilecek konuları araştırdıklarını söyleyen Karakaş, "Kararlarımızı Türkiye'deki merkezimizde alıyoruz, özgün teknolojimizi kendimiz geliştiriyoruz, lisans ve imtiyaz hakları bize ait ve tedarikçilerimizi kendimiz belirliyoruz" diyerek projenin yerli karakterini vurguladı.

Karakaş, Türkiye'deki otomotiv endüstrisinin yerlilik oranının 60 yılda yüzde 66'ya ulaşabilirken kendilerinin yüzde 51 yerlilik oranı ile sıfırdan üretime başlayıp üç yıl içinde bu oranı yüzde 68'e taşıyarak Türkiye'nin en yerli otomobili olacaklarını belirtti. Karakaş tedarikçilerin yüzde 75'inin Türkiye'de üretim yaptığını, yüzde 25'inin ise henüz Türkiye'de bulamadıkları ürünler üreten tedarikçiler olduğu bilgisini vererek bu yüzde 25 için de çok hızlı bir yerleşime planları olduğunu söyledi.

Üretim hedefi: 1 Milyon

Otomobil sektörünün en fazla küresel rekabete sahip sektörlerden biri olduğunu aktaran Karakaş, ticari rekabetçi olabilmek için teknoloji transferinin gerekli olduğunu ifade etti. Karakaş, 200 start-up'ı incelediklerini, bunların 50'sini büyüteç altına alarak 30'u ile gizlilik sözleşmesi imzaladıklarını ve 9'u ile çalışmaya başladıklarını dile getirdi. Gemlik'te kurulacak olan üretim tesisinin Avrupa'nın en temiz tesisi olduğunu belirten Karakaş, Türkiye'deki yasal sınırın 9'da biri, Avrupa'daki yasal sınırın 7'de biri kadar emisyon salınımı olduğunu anlattı. Karakaş, sıfır

emisyonlu bir araç üretirken fabrikanın da buna uygun olması gerektiğini belirtti. Karakaş, 2032'ye kadar 1 milyon üretim hedefi olduğunu sözlerine ekledi. Karakaş'ın konuşmasının ardından İSO Meclis Üyeleri de bu konudaki görüşlerini dile getirdi. Karakaş, Meclis Üyelerinden gelen soruları da yanıtladı.

Dijitalleşmede çok yol kat ettik

İŞ DÜNYASI 2021 YILINDAN UMUTLU
REFORMDAN TAVİZ VERİLMEMELİ

Korona Salgının etkileriyle mücadele için hükümetin verdiği destekler iş dünyasının 2020'yi az hasarla atlattığını gösteriyor. Bu yıl aktarılan adimlardan münmun olan Türk iş dünyası, 2021 yılında da tavizsiz bir sıkı ekonomi politikası istiyor. Dijital dönüşümdeki hızı dönüştürme dikkat çekti iş dünyası temsilcileri

2020 HAFIZALARA KÖTÜ KAZINDI

2020'nin dünya için hafızalarda sıkıntılı bir yıl olarak yer ettiğini belirten TİMİAD Genel Başkanı Yasar Doğan, pandemi bütün dünyada sadece çok ciddi ekonomik zararlara sebep olmamakla kalmayıp, aynı zamanda ekolojik sistem üzerinde köklü değişimlere yol açtığını vurguladı. Yeni yıla geçerken önümüzde önemli bir gelişim penceresinin açılmakta olduğunu ifade eden Doğan, "2021 yılı ve devamında ülkemiz ekonomisinin büyüme trendini sürdürmeye inşanıyoruz" dedi.

Küresel ekonomide fazlasıyla sarsıntılı bir yıl geride kalmışken, Türk iş dünyası atılan adımlar ve izlenen politikayla Türkiye'nin süreci diğer dünya ülkelerine oranla daha az hasarla atlattığı görüşünde birleşiyor. Mart ayında ülkemize giriş yapan ve o tarihten itibaren önüne geçilemeyen salgına karşı açıklanan destek paketleriyle ekonomik anlamda omuz verilirken, bu süre zarfında geleceğe yönelik olarak da önemli adımlar atıldı. İş dünyasında dijitalleşmede kat onlarca yılda kat edilemesi öngörülen süreçte hızla aşılrken, bu süreçte işi dijitalle taşıyan ve iş dünyasında gerçekleşen dönüşüme ayak uyduran firmaların ayakta kalmasını yanı sıra büyümeyi başardılar. Gerçekleşen dijital dönüşümün etkilerinin ise 2021 yılı itibariyle kendini göstereceği bekleniyor.

ASİ GELİŞMELERİ TAKİP EDİLECEK
İş dünyasında 2020 yılının üçüncü çeyreği itibariyle görülmeye başlanan pozitif büyüme adimlerinin önümüzdeki yıl da sürdürülmesi gerektiğini düşünen Doğan, "Ayrıca ekonomi yönetiminin titizlikle

yürüttüğü ekonomide reform adımlarının da doğru planlandığı ve 2021 yılında da taviz vermeden yürütülmesi gerektiği vurguluyor. Bunun yanı sıra ekonomide ve küresel göstergelerde aşırı gelişmeleri de önemli rol oynamaya devam edecek gibi görünüyor.

KÜRESEL SİSTEM ARTIK TIKANDI
Geride kalan 2020 yılına salgının damga vurduğunu ifade eden Müstakil Sanayici İş Adamları Derneği (MÜSİAD) Başkanı

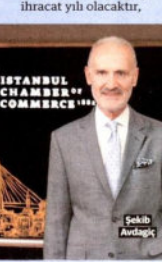
Normale dönüş kolay olmayacak

Salgına karşı etkili bir aşınun 2021'de dünyada yaygın şekilde kullanılacağına dair açıklamaların arka arkaya geldiğini ifade eden İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, "Önümüzdeki günlerde aşırı bir tür ekonomik gösterge muamelesi geçecek. Yeterli ölçüde aşılma ile Covid endişesinin geride kalmasıyla Türkiye'ye siparişler de artacaktır" dedi.

Aşı ile birden normal hayata dönmeye de kolay olmayacağını vurgulayan Avdagiç, "2021'de virüsün yok olmasını temenni etmekten çok, kontrol altında olmasını beklemek daha doğru bir bakış olabilir. İş dünyası olarak A ve B planlarını birlikte göz önünde tutuyoruz" ifadesini kullandı. İş dünyası olarak umutlarını tek başına aşıya bağlamadıklarını

belirten Avdagiç, "Virüs nasıl mutasyona uğruyorsa, 2021'de biz de iş yapış şeklimizi aynı hızla değiştireceğiz. Yeni dünyada güçlü pozisyon alacağız" diye konuştu.

ELEKTRONİK TİCARETTE POTANSİYEL GÖRÜYÜZ
Pandemide dijital

getirdiklerini söyledi. Kaan, salgınla birlikte küresel ekonominin hem arz hem de talep yönünde büyük bir şoka girdiğini aktardı.

ANILAR BÜYÜME İÇİN DOĞRU ZAMAN
Abdurrahman Kaan, Türkiye ekonomisinin tahminlerin çok üzerinde güçlü bir şekilde büyümesini, iş dünyasının 2021 yılına güvenle bakması konusunda oldukça önemli bir gelişme olduğunu ifade etti. Büyüme performansının sürdürülebilir bir niteliğe kavuşabilmesi için, önümüzde uzun ve zorlu bir yıl bulunduğuna dikkat çekti Kaan, şöyle konuştu:

"Üretim-ticaret-yatırım üçgeninde göstermiş olduğumuz çabamız üzerine çıkararak, ihracata yönelik imalat üretimine mutlaka ağırlık vermeye çalışacağız. Türkiye; mevcut imalat potansiyeli, esnek üretim kapasitesi, ucuz iş gücü ve büyük piyasalara erişimi sayesinde, çevre ülkelerle kıyaslandığında, büyük bir üretim üssü olmaya adaydır. 2021 yılı ve sonrasında kapsayan dönemde, birbirine uyumlu para ve maliye politikalarıyla ekonominin yeniden güçlü büyüme dönemine geçeceğine inanıyoruz."

olmalıdır. Bu yüzden reel sektör ve hükümet olarak odaklanmamız gereken tek konu, milli üretim ve ihracattır. Bilhassa sınır aşan elektronik ticaret alanında büyük potansiyel görüyoruz, Türkiye'ye ciddi bir gelir sağlayabileceğini öngörüyoruz. İstanbul Ticaret Odası olarak 2021'de ekonomik politikaların oluşumunda ve reel sektörde uyum içinde uygulanmasında aktif rol oynamaya devam edeceğiz. Ekonominin iyi işlenmesi için Cumhurbaşkanımızın işaret ettiği hukuk ve diğer alanlarda reformlara hız verilmesine iş dünyası olarak katkıda bulunmayı hedefliyoruz. Türkiye potansiyel enerjisini kinetik enerjiye dönüştüreceği bir ortama sahiptir."

TÜRKİYE İHRACATLA BÜYÜYECEK

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Güllü, ihracatın ino-vasyonla birlikte yükselineceğini belirtti. Türkiye'nin nice çağlarıyla itham kay- nağı, Avrupa'nın kalbi, küresel ticaretin odak noktası haline geldiğini belirtti Güllü. "Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği üzere, küresel ekonomide iktisat tarihinin sayfalarına girecek bir dönem yaşanıyor. İhracat ailesi, geleceğe güvenle bakmakta ve Cumhuriyetimizin 100. yıl hedeflerine emin adımlarla ilerlemektedir. Büyük bir vizyonla başlatılan Yeni Reform Döneminin, ülkemizi, milli hedeflerimize taşıyacağına inanıyoruz. Bu yeni dönemde de, üzerimize düşen tüm görev ve sorumlulukları almaya hazırız" dedi.

223 ÜLKEDE BAYRAGIMIZI DALGALANDIRDIK
TİM'in bu dönemin çok öncesinde dijital dönüşümümüzü tamamlayarak, süreci getirdiği engelleri birer birer aşgını ifade eden Güllü, "Ticaret Bakanlığımızın destekleriyle, 43 ülkede, 45 sanayi sektörü gerçekleştirerek ülkemizde bu alanda öncü olduk. Pandemi sürecinin tüm zorluklarını, işte bu birlik ve beraberlikle, hükümetimizin destekleriyle, 100 bin ihracatçımızın özveriyle aştık. İhracatçılarımız geçecini gündüzüne katıp çıkararak, emek vererek, 223 ülkede bayrığımızı dalgalandırdık" diye konuştu.

REFORM PAKETLERİYLE KESİNTİSİZ BÜYÜYELİM

Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Gürsel Baran, Türkiye'nin bütün zorluklara göğüs gerecek 2020'yi büyümeyle tamamlamayı arzuladıklarını söyledi. İlk çeyrekte yüzde 4.5 büyüme, ikinci çeyrekte yüzde 9.9 küçülmenin ardından üçüncü çeyrekte beklenenin üzerinde gelen yüzde 6,7'lik büyüme- nin önemini vurguladı. Baran, "Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın üzerinde hassasiyetle durduğu ekonomi ve hukuk reform paketleri Türkiye'nin istikrarlı büyüme trendine olumlu etki yapacak. Pandemi için alınan önlemler, reel sektöre yönelik destekler ve üretim performansını, sonuçlarını gösterdi" dedi.

SALGIN SÜRECİNDE YENİ FIRSAT OLUŞTU

Nal Olpak, salgın ile **sanayide** yüksek potansiyel, yeni üretim gücü ve süreçte hızla adapte olma kabiliyetinin önemini bir kez daha anladığımızı belirttikten, Covid-19 sonrası, dijital teknolojiler ve yapay zekân düşünülenden daha fazla ve hızlı şekilde günlük hayatta yer alması gerektiğini ifade etti. Kaynak çeşitliğinin önemini daha net anladığımızı da ifade eden Olpak, "Dolayısıyla tedarik zinciri kavramı daha önemli hale geldi. Son kavram da güveni kelimesi. Ülke, firma ya da sektör ayrımı yapılmadan, tedarik zincirini kopartmadan ayakta kalmaları ve muhataplarına güven duygusuna daha iyi verebilenler bu yeni süreçte kazanacak olacağız. Gelecek, salgın süreci yeni iş alanları ve yeni iş yapış biçimleri oluşturmakla birlikte karşımıza yeni fırsatlar da çıkarıyor" dedi.

EN ÖNEMLİ GÜNDEM FİNANSMAN OLACAK

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Er- dal Bahçivan, 2021'de Türk sanayisinin en önemli gündem konusunun finansman olacağını belirtti. "2021'in önemli bir döneminde yüksek finansman maliyetleri- nin ve daralan finans kaynaklarının, Türk sanayisinin hem mevcut işletmelerini dön- dürülmesi açısından hem de bizi bekleyen yeni yatırımları oluşturulabilmesi açısından elindeki en önemli stres kaynaklarından birisi olduğunu düşünüyoruz" dedi. Bahçivan, bu yıl yaşanan gereklelerden sonra büyümenin çok küçük bir artı veya çok küçük bir eksi düzeyde gerçekleşmesini önemli olmadığını vurguladı. "2021 sonrasında kayıpların doğru kulanarak, Türkiye'yi temel sorunlarından kurtaracak olan, bir büyüme modeli üzerinde durmalıyız" dedi.

RAKAMLAR POZİTİF BÜYÜMEYE İŞARET

Ankara **Sanayi Odası** (ASO) Başkanı Nurettin Özdebe, yılın son çeyreğin- de ivmelenme azıza da öncül rakamların pozitif bir büyümeye işaret ettiğini belir- terek, "İlerleyen süreçte sürdürülebilir bir enflasyon, istikrarlı bir faiz ve kur düzeyi ile birlikte ekonomimize olan güvenin tesis edilerek yatırımcılarımızın yeniden yatırım fırsatlarını değerlendirilmeye ala- cıklarına inanıyoruz" ifadesini kullandı.

İsmail Güllü

Gürsel Baran

Nal Olpak

Erdal Bahçivan

Nurettin Özdebe